

AUTE

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 26 de juny del 2018.

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, i els magistrats M.I. Sr. Vincent ANIERE i M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARI, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- En data 20-12-2016 la representació processal del Sr. G.A.F. interessà demanda d'embargament preventiu contra els béns i drets del Sr. D.D., i més concretament sobre una sèrie d'unitats immobiliàries propietat del darrer, les quals eren situades a la Baixada del Molí número 00 d'Andorra la Vella, així com sobre els ròssecs creditors dels comptes bancaris del mencionat. L'esmentada mesura cautelar fou rebutjada per aute dictat el 09-01-2017.

II.- Per escrit registrat en data 05-04-2017 la representació processal del Sr. G.A.F. va interposar demanda a tramitar pel procediment ordinari contra el Sr. D.D., sol·licitant que es dictés sentència condemnant a aquest

darrer a satisfer al seu mandant, la quantitat de sis-cents mil francs suïssos (600.000.- CHF) amb els corresponents interessos legals des de la data de contesta a la demanda, i altrament que fos condemnat a satisfer la totalitat de les costes judicials incloent-hi els honoraris d'advocat i procurador.

Per escrit de data 17-05-2017 la representació processal del Sr. D.D., sense contestar al fons de la demanda, formulà excepció dilatòria d'incompetència de jurisdicció dels Tribunals andorrans.

Per escrit de data 21-06-2017 la representació processal del Sr. G.A.F., contestà a l'excepció plantejada per l'adversa amb oposició a aquesta.

III.- Obert el judici a proves van ser practicats els diferents mitjans probatoris proposats pels litigant.

IV.- En data 27-09-2017 les parts van formular escrit de conclusions a l'incident plantejat.

V.- L'Hble. Tribunal de Batlles va dictar Aute, de data 08-11-2017, amb la següent part decisòria:

“D E C I D E I X : que ha d'estimar i estima l'excepció dilatòria d'incompetència de jurisdicció interposada pel Sr. D.D. contra la demanda en reclamació de quantitat instada pel Sr. G.A.F.; condemnant al segon a les costes judicials d'aquest incident, inclosos els honoraris d'advocat i procuradora de l'adversa.”

VI.- Ambdues parts litigants van interposar recurs contra la sentència dictada a la instància. Tanmateix per Aute d'aquesta Sala, de data 13-03-2018, es va declarar desert el recurs d'apel·lació interposat pel Sr. D.D.

contra l'Aute de primera instància, per quan no va presentar el seu escrit de conclusions en el termini establert.

VII.- La representació processal del Sr. G.A.F. va interposar recurs contra la sentència dictada a la instància i, en data de registre 07-02-2018, va articular llur escrit de conclusions, en virtut del qual, i pels arguments continguts demana la desestimació de l'excepció dilatòria d'incompetència de jurisdicció interposada pel Sr. D.D., retrotraient les actuacions al període de contesta a la demanda, amb imposició, a la part adversa, de les costes processals d'ambdues instàncies, inclosos honoraris d'advocat i procurador.

La representació processal del Sr. D.D., per escrit de contesta a les conclusions de data 04-04-2018, i en consonància amb les consideracions efectuades, demana que es desestimi el recurs d'apel·lació amb imposició a la contrapart de les costes processals d'ambdues instàncies, inclosos honoraris d'advocat i de procurador.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY.

FONAMENTS DE DRET

I.- Els motius pels quals la representació processal del Sr. G.A.F. impugna l'Aute d'instància són els següents.

En primer terme, considera que el negoci jurídic existent entre les parts i que motiva la reclamació de quantitat és un reconeixement de deute de 19-04-2012 i un document indicatiu dels imports deguts de 20-07-2013, de manera que la situació del bé immoble que el Sr. D.D. va vendre a un tercer no es pot entendre com un vincle de proximitat o més estret.

Tampoc entén que la nacionalitat del deutor sigui un element determinant per a descartar la competència dels tribunals andorrans, ja que el fur general acceptat per la llei qualificada de la Justícia, el Codi de Justinià i la jurisprudència és el del domicili.

Per altra part, el reconeixement de deute no indica que el fur competent hagi de ser la jurisdicció suïssa o altra jurisdicció estrangera, la situació de l'immoble no té transcendència ja que la reclamació és de pagament d'una obligació i la residència del Sr. D.D. a Andorra no és de fa poc temps sinó des de l'any 2013. I quan es van establir els imports a pagar el 20-07-2013, ja residia a Andorra, és propietari d'unitats immobiliàries i és soci d'un restaurant, de forma que l'absència de vincles amb Andorra esdevé errònia. Aleshores a Andorra resideix i aquí té patrimoni que podria ser objecte d'execució en cas d'impagament.

En segon terme, exposa que segons la legislació suïssa el criteri de base també és el domicili del demandat. A Suïssa s'aplica la llei federal de dret internacional privat de 18-12-1987, i en el seu article 112.1 es determina el domicili del demandat com a criteri d'atribució de competència als tribunals suïssos. Pel que fa a l'article 113, en aquest es preveu la competència dels tribunals del lloc d'execució de la prestació característica del contracte, però aquest no és un fur exclusiu sinó alternatiu.

Afegeix que si s'hagués d'instar l'execució forçosa l'article 46 de la llei sobre reclamació de deutes i fallida disposa que les mesures d'execució forçosa només es poden portar a terme al domicili del demandat, per la qual cosa caldria un exequàtur a Andorra. I, conclou que en aquest cas, el fur *non conveniens* és l'andorrà.

II.- La resolució d'instància fonamenta la incompetència dels tribunals andorrans en els arguments següents.

Exposa que la reclamació econòmica del Sr. G.A.F. contra el Sr. D.D. es justifica en l'existència d'un vincle jurídic que contemplava el mandat a favor del Sr. G.A.F. per a negociar i vendre un hotel situat a Suïssa. I que fou a Bex, Cantó de Vaud (Suïssa) on es va redactar el reconeixement de deute de 19-04-2012. L'operació va tenir lloc el 24-10-2012 i aquest extrem justificaria la remuneració de l'agent.

S'assenyala que el Sr. D.D. és de nacionalitat suïssa i tenia domicili a Suïssa en el moment dels fets i fa poc que resideix a Andorra i aquest és l'únic vincle amb Andorra.

I, també entén que els tribunals suïssos serien competents per a conèixer del present litigi. Conclou, per tant, que el coneixement de l'afer pels tribunals suïssos és preferible per raons de proximitat i vincles més estrets, major efectivitat d'administració de la prova i interpretació de documents.

III.- L'ordenament jurídic andorrà no conté una regulació complerta de dret internacional privat que determini els criteris d'atribució de competència als tribunals andorrans. Sí és cert que existeixen certs àmbits, com el matrimonial o el dret de successions (Llei qualificada del matrimoni i Llei 46/2014, del 18 de desembre, de la successió per causa de mort), on es contenen normes específiques d'atribució de competència, però en matèries, com la que ara ens ocupa, pròpia de les obligacions i contractes s'ha de recórrer al sistema de fonts del dret andorrà.

Aquest sistema de fonts del dret andorrà fou contemplat a la STSJA de 18-11-2004 i ara es troba recollit a la disposició addicional segona de la Llei 46/2014, que determina:

Segona. Fonts del dret privat

1. Fonts del dret

a) El dret privat del Principat d'Andorra està constituït per la llei, el costum i els principis generals del dret.

b) La llei, com a conjunt de disposicions dels òrgans amb capacitat legislativa i dels acords internacionals sota els principis de jerarquia i de competència legislativa, és d'aplicació preferent.

c) El costum, al·legat i provat, només regeix en defecte de llei aplicable.

d) Els principis generals del dret informen i integren l'ordenament jurídic del Principat d'Andorra.

2. Supletorietat normativa

Les disposicions del dret civil tenen caràcter de dret comú i s'apliquen com a supletòries en matèries regides per altres lleis.

3. Dret subsidiari

Mentre no es legisli en matèria de dret privat, s'aplica com a supletori l'anomenat dret comú romano-canònic, d'acord amb els principis generals que informen l'ordenament jurídic andorrà.

4. Jurisprudència

La jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra té la funció de complementar, amb la finalitat d'interpretar i aplicar, el dret privat del Principat d'Andorra”.

Andorra no ha incorporat al seu ordenament jurídic el Conveni de Brussel·les de 27-09-1968 ni els reglaments de la Unió Europea, atès que no forma part de la Unió (cfr. STSJA 18-11-2004 i 17-03-2005), ni tampoc el Conveni de Lugano, conveni paral·lel al de Brussel·les per països que no formen part de la Unió.

Tampoc consta a les actuacions l'existència de cap pacte de submissió expressa ni es pot apreciar la submissió tàcita, atès que s'ha plantejat l'excepció d'incompetència, que és, precisament, l'objecte del recurs.

Així, tant abans com després de la vigència de la Llei 46/2014, que s'inicià el dia 1-01-2016, el dret comú, interpretat i aplicat per la jurisprudència d'aquesta Sala és la font normativa a emprar per a la

resolució del present conflicte. I és d'aquest dret comú, que s'extreu que el criteri general d'atribució de competència, contingut en el Codi de Justinià 3,12,3.

El criteri general del domicili del demandat ha estat admès per la jurisprudència d'aquesta Sala (Autes de 19-2-1996, 8-2-2001 i 17-03-2005 i Sentències de 5-10-1995, 12-10-1995, 19-2-1998, 18-11-2004 i 17-03-2005).

En el cas que ara s'analitza resulta de la interposició de la demanda que la pretensió exercitada és de reclamació de quantitat, fonamentada en l'existència d'un mandat atorgat pel Sr. D.D. al Sr. G.A.F. per la venda d'un Hotel ubicat a Bex, cantó de Vaud (Suïssa), que li atribuïa el dret a una remuneració proporcional a l'import brut de la transacció econòmica. I assenyalava que en data 19-04-2012 les condicions de remuneració es van consignar en un reconeixement de deute.

És a dir, ja a la demanda resta clar que la pretensió exercitada és el cobrament d'una remuneració derivada d'una obligació d'un contracte de mandat, de manera que la situació de l'objecte de la venda a Suïssa no pot atribuir la competència als tribunals suïssos, tota vegada que no estem davant d'una qüestió de drets reals, on actuï la situació de l'immoble com a criteri d'atribució de competència.

Quant al domicili del demandat, la norma del Codi possibilita que aquest sigui citat tant al domicili que tenia en el moment del contracte (celebració), com on resideix en el moment d'interposar la demanda. Restava clar que en el moment d'interposició de la demanda, el Sr. D.D. residia a Andorra (folis 36 a 42, i 67 a 69) i que, segons l'informe de 3-07-2017 de l'Institut suís de Dret comparat existien dos furs alternatius, per tal que poguessin conèixer els tribunals suïssos: el del domicili del demandat (arts. 112 i 113 Llei federal sobre dret internacional privat de 18-12-1987) o el del lloc d'execució del contracte i que aquesta elecció correspon al demandant.

IV.- Interposada la demanda davant dels tribunals del domicili de la part demandada, el Sr. D.D., el tribunal d'instància acull la tesi del "fòrum non conveniens" per declarar la incompetència dels tribunals andorrans.

La tesis del fur no convenient significa l'atribució de la competència als tribunals del país on l'afer presenta més elements de connexió. Així, s'argumenta que Suïssa pot conèixer del present afer, ja que segons la seva normativa de dret internacional privat, els tribunals suïssos són competents per a conèixer dels afers relatius als contractes que s'hagin d'executar a Suïssa, i que el demandant és resident a Suïssa i la celebració i execució del contracte es va portar a terme en aquest país.

En canvi, consta acreditat a les actuacions la residència del Sr. D.D. a Andorra, fou emplaçat a l'adreça indicada pel defenent, que junt amb una plaça d'aparcament i un traster en el mateix edifici on resideix, són les tres unitats immobiliàries del defenent que foren objecte de demanda d'embargament preventiu. A més, no solament es fonamenta la pretensió de reclamació de quantitat en un contracte de mandat de venda que fou executat a Suïssa, sinó també en un reconeixement de deute (Ja mencionat a la demanda), de data 19-04-2012 que no necessàriament guarda connexió amb Suïssa, respecte de l'execució, sinó que constitueix una manifestació unilateral de voluntat que genera obligacions en la persona emissora d'aquesta voluntat, tot declarant l'existència d'un crèdit a favor d'un tercer.

La sentència de 27-03-2005 que aplica la teoria del fòrum non conveniens no declara la competència del lloc d'execució del contracte (Andorra) perquè no existeix una relació intensa del fons del litigi amb Andorra ja que els litigants residien a Espanya i eren de nacionalitat espanyola. Per contra, en el present supòsit, el demandat sí resideix a Andorra i el desplaçament del domicili com a criteri d'atribució per la tesi del fur no convenient esdevé difícil d'atendre, atès que el demandat és titular d'unitats immobiliàries a Andorra, i, per tant, és de suposar que també compta amb comptes corrents al Principat, i l'eventual resolució

condemnatòria que es pogués dictar s'hauria d'executar al Principat d'Andorra.

En definitiva, si bé l'aplicació del fòrum non conveniens ha estat admesa per aquesta Sala, no considerem que en el cas present en el que el demandat resideix a Andorra de manera efectiva i consten elements que així ho acrediten, a la vegada que l'eventual execució s'hauria de tramitar necessàriament al Principat, i essent el fur del domicili un fur alternatiu a elecció de l'agent, s'hagi de declarar la incompetència dels tribunals andorrans, sinó que aquests gaudeixen de competència per a resoldre el present afer.

V.- Les anteriors consideracions justifiquen la revocació de l'Aute d'instància i la desestimació de l'excepció de manca de competència introduïda a la instància, de manera que s'han de retornar les actuacions al Tribunal d'instància per tal que resolgui sobre el fons.

L'èxit del recurs justifica la no imposició de les costes d'aquesta alçada. Quant a les de primera instància, la desestimació de l'excepció d'incompetència interposada pel Sr. D.D. motiva la imposició a aquest darrer de les costes de la instància (Codi 7,51,5).

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas.-

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

ESTIMAR el recurs interposat pel Sr. G.A.F. contra l'Aute, de data 8-11-2017, dictat per l'Hble. Tribunal de Batlles i revocar la seva part decisòria, en el sentit de desestimar l'excepció dilatòria de manca de competència dels

Tribunals andorrans interposada per la representació processal del Sr. D.D. i retornar les actuacions a primera instància, per tal que es continuï la tramitació del present afer. Procedeix imposar les costes de l'incident a la part que va articular l'excepció d'incompetència i no s'escau efectuar pronunciament de les costes d'aquesta alçada.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. Presidenta de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-